

קובץ
דברי תורה
ושיחות קודש

גליון ל"ט

פרשת בחוקותי (בא"י) – בהר (בחול)

תשפ"ב

**ואלה יעמדו על הברכה
בעבור שנדבו הוצאות הגליון**

הרב זאב ארנסטר שליט"א בני ברק לע"נ זקנתו הרבנית שבע ברכה ארנסטר ע"ה בת הרח"ק רבי חיים מאיר מויזניץ זי"ע נפטרה כ"ו באייר תשס"ט
לע"נ הרח"ק רבי שלמה ב"ר מרדכי מזוועהיל זי"ע נלב"ע כ"ו באייר תש"ה יסוד שביסוד הונצח ע"י נכדו שיחי'
הרח"ח ר' מרדכי מאזעסאן שליט"א לניקוואד לע"נ אביו הרח"ח ישראל יצחק ב"ר מרדכי ז"ל ולרגל השמחה בהולדת הנכד בן לחתנו הר"ר אליהו ראזענבערג הי"ו
הר"ר חיים בויס הי"ו בני ברק לרגל שמחת אירוסיה בת בשעמו"צ
הר"ר יצחק ווייסבראד הי"ו ירושלים לרגל שמחת החלאקע לבנו היניק מנחם מענדל בן מרים
הר"ר צבי פנחס פיון הי"ו בני ברק לרגל שמחת החלאקע לבנו
לרפואת ר' ישראל יעקב טוביה בן יענטא רחל

- קידושא רבה בהר תשפ"ב
- סעודה שלישית בהר תשפ"ב
- אחר הברלה בהר תשפ"ב/ הרה"ק איתמר מקאנסקיוואליע זי"ע
- אחר הברלה פרשת אמור תשפ"א/ הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע

ניתן לקבל הגליון

בארה"ק

בני ברק

ביהמ"ד אמשינאו רחוב חזון איש 76

ירושלים

אצל הרה"ח ר' זלמן לעווין שליט"א

ביתר

אצל הרה"ח ר' אברהם לאנדא שליט"א

בארה"ב

בארא פארק

ביהמ"ד אמשינאו 4408-15th Ave.

וויליאמסבורג

ביהמ"ד אמשינאו 144 Rodney st.

מאנסי

ביהמ"ד ווארקע 10 Maple ter.

לייקוואד

אצל הרה"ח ר' ישראל נתן בויס שליט"א

יו"ל ע"י מערכת דברי תורה – אמשינאו

כל הזכויות שמורות ©

לתרומות, הנצחות, ולקבלת הגליון

amshinov40@gmail.com

סעודה שלישית פרשת בהר תשפ"ב לפ"ק

המעשים של העולם מן הגלות שלהם, ולגלות שם את רצון ה'.

ועל זה נאמר כי **ימוך אחיך וגו'**. וכדברי **האור החיים הקדוש** שכתב, שפרשה זו בא לרמז ענין גדול, כי עיקר ההשפעות מלעילא, תלוי בעבודת האדם כאן בעולם הגשמי, ובשעה שבני ישראל מטין מדרך הטוב מסתלקים ח"ו ההשפעות, ומתרופף עמוד הקדושה, וזהו כי ימוך מלשון (קהלת י יח) בעצלתים 'ימך' המקרה, ששובר את התקרה העליונה כביכול, שכל הענינים העליונים תלויים במעשינו. ואז חלילה, ומכר מאחוזתו, היינו בית המקדש והקדושה הולך לגלות רח"ל.

ובא גואלו הקרב אליו וגאל את ממכר אחיו, שביד הצדיק אשר קרוב לה', להביא הגאולה על ידי זה שיעיר לבות בני ישראל בדברי כיבושין, וכי טוב לכם להיות גולים מעל שלחן אביכם וכו', וימאס בעיניהם כל התאוות והדמיונות שוא, ויעורר אצלם החשק לרוחניות ולשפע קודש, ובזה יגאל ה' את ממכרו.

ובנועם אלימלך כתב, ואיש כי לא יהיה לו גואל, פירוש כשלא יהיה צדיק כזה

ובכל ארץ אחזתכם גאולה תתנו לארץ. בפרשה זו מובא ענין יובל, הרומז לעלמא דחירות, ענין הגאולה, תקע בשופר גדול לחרותינו. בדגל מחנה אפרים, מביא דבשעה שאדם עוסק באכילה או שתיה או דיבור, צריך לדעת שכל עניני עולם הזה, המה ענינים גבוהים ורמים, ויש להם שרשים קדושים, אלא עד שנשתלשלו ובאו לעולם הזה נתחלפו לגשמיות, ולכן כשעוסקים בעניני עולם הזה לשם שמים, מקשרים שוב את כל הדברים לשורשן, וגואל אותם מן הגלות שהם נמצאים בו.

ועוד זאת לדעת, כי כשאדם משים פניו בכל מעשיו לשם שמים, מעורר גם מלמעלה הנהגה כזאת בבחינת ה' צילך, כלומר שבכל תנועה שאדם עושה מלמטה כך הוא מעורר למעלה, שהקב"ה עושה כן כנגדו, ולזה האיש הזוכר את ה' בכל מעשיו, הקב"ה מאיר לו פנים, בבחינת יאר ה' פניו אליך.

וזהו 'בכל ארץ אחזתכם גאולה תתנו לארץ', שבכל מקום שנמצא בו יעסוק בענין הגאולה, דהיינו להוציא את כל

ורעות, וישיב לשכינינו שבעתים אל חיקם.

וזהו ובכל ארץ אחזתכם גאולה תתנו לארץ, שצריך כל אחד לעסוק בענין הגאולה, ובכל דבר גשמי שעושה יזכור את השי"ת, ובזה מקרב את הגאולה, ושב לאחוזתו במהרה בימינו אמן.

להביא את הגאולה בצדקתו, והשיגה ידו ונגאל אזי הקב"ה יגאלנו למען שמו. ומצא כדי גאולתו ומהיכן ימצא, לזה מפרש הכתוב וחשב את שני ממכרו שיחשב השם הטוב ברחמיו את אריכות הגלות המר הזה, והשיב את העודף לאיש אשר מכר לו כי יש להשם יתברך עודף גדול לשלם למלכי האומות על שעינו את בני ישראל בצרות רבות

אחר אמירת לחיים:

לפניו זה המצוה כדי להצילו מגזירה המרחפת עליו. השניים הלכו יחד עד שזה האיש שנתן מאכלו, התעייף בדרך ונרדם תחת אילן אחד, וחברו התרחק ממנו.

אמר רבי חייא לרבי יוסי, הרי מזון אצלנו. אולי ניתן לו לאכול, אמר לו ר' יוסי, איני רוצה להוציא ממנו זכותו, כי בוודאי לא לחינם נעשה ענין זה. נשב ונראה מה יעלה בגורלו, שבודאי הקדוש ברוך הוא רוצה לעשות לו עתה נס. בתוך כך ראו חיה רעה כועסת הבאה בקירבת האיש שגמל חסד, אמר רבי חייא: אוי לו לזה שימות עתה, אמר לו רבי יוסי: אשרי האיש שהקדוש ברוך הוא יעשה לו נס. בתוך כך ירד מהאילן

השבוע ההילולא דרבי שמעון בר יוחאי, בזוהר הק' בפרשת השבוע מביא מעשה נפלאה, רבי חייא ורבי יוסי הלכו בדרך במדבר, כשהגיעו להר אחד, ראו מרחוק שני אנשים שהולכים שם, ובתוך ניגש אליהם איש אחד, ואומר להם: אנא תנו לי מעט מזון, כי זה יומיים שאני תועה בדרך ולא אכלתי כלום, אחד מהם הוציא מזונו שהביא עמו לדרך ונתן לו, אמר לו חברו: מה תעשה כשתצטרך למזון, וכי תקח את שלי, אמר לו: לא אבקש ממך כלום. אותו עני אכל כל מה שהביא לו, והשאר נתן לו כצידה לדרך.

אמר רבי חייא: לא זכינו שהמצוה תעשה על ידינו. אמר לו רבי יוסי: נראה לי שיש כאן ענין שמימי, שרצו להזמין

לאכול, ואחר שאכל הראו לו הנס
שעשה לו הקדוש ברוך הוא.
זכות רשב"י יגן עלינו.

נחש שרצה להרוג את האיש. קם החיה
על הנחש והרגו, והחיה פנה והלך לו.
בתוך כך התעורר האיש, וקם והלך לו.
באו לפניו רבי חייא ורבי יוסי ונתנו לו

קידושא רבה פרשת בהר תשפ"ב לפ"ק

שנת היובל רומז לגילוי שער הנו"ן שבקדושה שבו הגאולה, ואי' בספה"ק שרשב"י זכה להשיג את שער הנו"ן, כמ"ש בזמר בר יוחאי, בר יוחאי בקודש הקדשים וכו' שבע שבתות סוד חמישים, ואכן רשב"י השאיר לנו את ספר הזוהר שיש בו הארה מהגאולה העתידה, כדי שנוכל להתחזק בזה בימי הגלות. ואפשר לרמז זאת בפסוק מבשר"י אחזה אלו-ה, מבשר"י הם אותיות רשב"י, שבמשנתו נוכל לחזות אלוקות בעולם הזה.

וכן ראינו בהפטורה, שירמיה צוה לקנות בתים ולרשום שטרות, כדי לחזק את בני ישראל שעוד ישובו למעלתם, כמ"ש כי כה אמר ה' וגו' עוד יקנו בתים ושדות וכרמים בארץ הזאת. והיינו שצריך חיזוק לימי הגלות, וזהו ענין שקיבלנו תורתו של רשב"י, שנוכל להתחזק בימי הגלות עם הארה מימי הגאולה, יה"ר שנזכה לכל השפעות טובות בזכות התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי.

בספה"ק דרשו בכל הפרשה רמזים לגאולתן של ישראל, גאולת בתים ושדות, קשורים לענין הגאולה מהגלות, וכן ענין היציאה לחרות ביובל. ובאוהב ישראל פירש בדרך זו את הפסוק, והארץ לא תמכר לצמיתות וגו'. שבזה רומזת לנו התוה"ק שהקב"ה יוציאנו מן הגלות, ולא ישאירונו לצמיתות בארץ מרחק.

והנה בנועם אלימלך עה"פ כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו וגו', מבאר כאשר ימוך אחיך, היינו כאשר הקב"ה יצטרך כביכול למכור ארץ נחלתו שהיא בית המקדש, מכח עוונתם של ישראל, אזי גם אז השאיר לנו שריד מאור קדושתו, ולזה לא נאמר ומכר 'אחוזתו' אלא 'מאחוזתו', לפי שגם בזמן הגלות, שכינה לא זזה מכותל המערבי עיי"ש. נמצא שבכל עת צריך שתהא איזה הארה, אפילו בזמן הגלות, שבו נוכל להתחזק.

אחר הבדלה פרשת בהר תשפ"ב לפ"ק

השבוע (י"ז אייר) יומא דהילולא של הרה"ק רבי איתמר מקאנסקיוואליע זי"ע, היה מפורסם בצדקתו ומזגו הטוב וגודל נדבת ליבו. גדל במשפחה עשירה ובנעוריו היה גביר וסוחר גדול וחילק צדקה לכל עני שנקרה בדרכו ביד רחבה, ואף בסוף ימיו כשירד מנכסיו לא פסק מליתן בכל שבוע לעניים לכבוד שבת קודש כמקודם, ומכר כל אשר לו ונתן לצדקה וחסד.

בספרו **משמרת איתמר**, מלא וגדוש כמעט בכל דף באמרים מג' רבותיו, הרבי **מלובלין**, המגיד מקוזניץ, והיהודי הק' מפשיסחא.

על ספרו יש הסכמת בעל שואל ומשיב הגאון ר' יוסף שאול נאטענזאהן, ההסכמה נכתבה בעצם ימי חול המועד, ומתנצל על כך שאף שבדרך כלל אינו כותב בחוה"מ, אבל שהווי מצוה לא משהינן, וכותב עליו ביראת הכבוד עד מאד.

בספרו מביא שפעם ראה בחלומו, שעולה לקרוא בתורה, וכידוע שאין בזה משום סימן טוב (ראה שו"ע או"ח סי' רפ"ח ה', שי"א שזה מהחלומות שמתענים עליהם אף בשבת עיי"ש). לכן פנה אל רבו הרה"ק **מלובלין זי"ע** וסיפר לו את אשר קרהו, השיב לו הרבי, שיש לו קבלה מהרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע שחלום זה אין בו סימן רע, כי אם למי שהוא רחוק מן התורה, אבל העוסק בתורה מסתברא שקראו אותו לעלות ולברך בתורה מפני שהוא קרוב לתורה, (ועיין כף החיים סי' רפח, נט) ואחר כך שאל, אם עליו להיטיב את החלום, כמו שאמרו חז"ל (ברכות נה, ב) 'הרואה חלום ונפשו עגומה, ילך ויטיבנו בפני שלשה', השיב לו הרבי מלובלין, שאינו צריך, כי דייקו חז"ל ואמרו 'מי שנפשו עגומה עליו' היינו דוקא מי שמקבל מכך מרה שחורה, הוא צריך להיטיב החלום, אולם הבוטח בה' אינו צריך לזה. (ראה משמרת איתמר פרשת וישב).

פעם קרא הרבי מלובלין לתלמידיו הקדושים, ואמר בואו ואגלה לכם סוד שבו אפשר להפיל שונאים ולנצחם. אך תיכף התחרט ואמר, לא לכולכם אגלה, כי אם

לר' איתמר כי הוא גומל חסד וטוב לב, ופנה אליו ואמר, רק לך אוכל לומר סוד זה, אבל להם אני ירא לגלות, ואכן גילה רק לו לבדו.

והנה ידוע שהיהודי הק' רצה להיות מקורב בלובלין, אך היה וויכוח גדול (בענין הנהגתו בחיי רבו וכו'), והלשינו תמיד נגדו לפני הרבי מלובלין, ותמיד היה היהודי הק' מתנצל לפני הרבי ששקר ענו בו, והוא קרוב לרבי בכל מאודו, ומסופר שפעם אחת כאשר שאלו הרבי על אודות איזה הלשנה שבא לפניו, אמר היהודי הק', זה שקר, אך אחרי ראותי שלא אוכל להטות דעת הרבי נגד המלשינים, על כן מוכרח אני ליšבע, וקפץ ונשבע שהכל שקר, וכמובן שאחר כך המלשינים נמי נשבעו וכו'.

ובעידן ריתחא זו, נסע היהודי הק' במיוחד לקאנסקיוואליע ובקש מהרה"ק ר' איתמר זצ"ל שיגלה לו את הסוד הזה, אך הוא לא אבה לגלות, והתנצל בפניו, הלא אתם בעצמכם שמעתם מה שאמר הרבי מלובלין קודם שגילה לי, ולא רצה לגלות לאחרים. אבל היהודי הק' אמר לו, אני גוזר עליך בגזירת רבו שתגלה אזני בסוד זה.

ר' איתמר היה נבוך בדעתו איך לנהוג בזה, והתיישב בדעתו ואמר כך, להגיד לכם בפירוש לא אוכל, אך זאת אומר לכם, שסוד זה נמצא בגמרא גיטין. תיכף הוציא היהודי הק' את הגמרא גיטין, ועלעל בו בעמדו רגלו האחת על הארץ ורגלו השני על הספסל, והתחיל מריש המסכתא, ובכל דף אמר, כאן אינו נמצא, וכך עשה עד דף ז', שלח ליה מר עוקבא וכו' שלח ליה קא מצערי לי טובא כו' שלח ליה דום לה' והתחולל לו, דום לה' והוא יפילם לך חללים חללים כו' אזי אמר, כאן נמצא הסוד, ועתה נתגלה לפני.

הרה"ק ר' איתמר היה מתנהג בביתו בדרך רבנות עוד בחיי רבו מלובלין. והנה בקאנסקיוואלע, היה גביר ידוע בשם ר' שלמה, והוא לא היה נכנס לר' איתמר, שכן חרה לו שנוהג בחיי רבו. ור' שלמה היה סוחר גדול של צמר, והוצרך לנסוע עם הרבה סחורה למרחקים, ותמיד כשאירע לו נסיעה רחוקה, היה נוסע מתחילה לרבו ללובלין, לקחת ברכת פרידה, וכן עשה גם עתה. הרבי נפרד ממנו ובירכו שיהיה לו דרך צלחה. ואחר זה נסע לביתו, וטען הרבה עגלות עם צמר, ויצא לדרכו.

ודרך נסיעתו עברה לפני פתח בית הרה"ק רבי איתמר, וכאשר עבר לפני ביתו נאווה קודש, הצליף הבעל עגלה ה'בייטש' (שוט) אשר בידו, וכשמוע הה"ק את הקול, שאל את המשמש מה הקול הזה שהגיע לאזני, ויען ויאמר המשמש, הגביר שלנו נוסע היום למסחר גדול, והרעש הוא מצליפת הבייטש.

אזי אמר הה"ק ר' איתמר, **נראה לי שיבוא חזרה רק עם הבייטש**, כי יפסיד שם את סחורתו. ויהי כשמוע המשמש דברים אלו יוצאים מפי רבו, ריחם מאד על הגביר, על כן רץ אחריו, וצעק בקול גדול עמוד עמוד, עד שנשמע קולו לפני הגביר, ויפן אחריו וירא והנה איש רץ אחריו, ועל כן עצר את המרכבה והמתין עד בואו, כאשר השיגו אמר לו המשמש, דע לך כי כך וכך שמעתי מפי מורי ורבי, וכיון שיש לי רחמנות עליכם, עצתי שתשובו לביתכם.

והיו הדברים האלה כמצחק בעיני הגביר, וכי הוא רואה יותר מרבינו הקדוש מלובלין, אך מאידך ידע שגם הרה"ק ר' איתמר אינו מדבר חס ושלוש דברים בטלים, ונכנס קצת מורך בלבו, והתיישב לנסוע עוד פעם ללובלין ולהציע לפניו את הדבר, וכאשר בא ללובלין שאלו הרבי מלובלין מה זה באת שוב, וסיפר לרבי את כל המאורע, הרכין הרבי ראשו על השלחן זמן מה, **והרים ראשו ואמר מה אעשה שתלמידי רואים יפה**, לכן עצתי שתסע לביתך, תכנס אל הרה"ק רבי איתמר, וכאשר יאמר לך כן תעשה.

נסע הגביר לביתו, ואף שהיה קשה לפניו להכנס אל הרה"ק רבי איתמר, כי מעולם לא התקרב אליו, אך ההכרח לא יגונה ונכנס אל רבינו וכאשר ראה הרה"ק את הגביר בביתו, התפלא וישאלהו מה לידידי בביתי, וסיפר לו את דברי הרבי הקדוש מלובלין שפקד עליו להכנס וליטול עצה מה לעשות, שאלו רבינו, האם תציית לכל מה שאומר לך, השיב ודאי אציית, אמר לו רבינו, אם כן איפוא זאת עשה, סע לעיר הגדולה עם הסחורה, וכאשר תבוא שמה, תשכור תיכף מחסן עבור הסחורה, ואתה קח לך אכסניא טובה לשלשה חדשים, ובכל יום ויום כאשר יבואו אליך סרסורים לבקש שתמכור סחורתך, אל תשמע להם, ובסוף ג' חדשים, כאשר יבואו אליך בהצעה לאמור, עתה העת למכור סחורתך תמורת ריוח גדול, תמכור תיכף סחורתך, וחיש מהר תסע משם, אז תשכיל ותצליח ובירכו לשלום.

ונסע הגביר, ובדרך פגע בשיירות סוחרים הנוסעים חזרה מהיריד, והזהירו אותו שישוב לביתו ואל יאבד ממנו בידים, כי זה עת שפל למסחר, אמנם הוא לא השגיח עליהם ונסע הלאה, ויהי כאשר בא לשם שכר תיכף בית אוצר לסחורה, והלך לאכסניא נכבדה, וייטב לבו. הסרסורים באו אליו יום ויום שימכור סחורתו, אך לא שמע אליהם, ובסוף ג' חדשים יצא קול מלחמה במדינה, ועלה מאד השער של צמר, ויבא סרסור אחד ויאמר לו, הנה עתה העת שתוכל למכור סחורתך כי מקח טוב לפניך, ומכר תיכף סחורתו, וחיש מהר נסע מהעיר שמח וטוב לב, וכאשר אך נסע מהעיר נודע שנעשה שלום בין המלכים, ושוב ירד השער של הצמר, ובברכתו של צדיק יצא ברכוש גדול.

בסוף ימיו התאספו אצלו חסידים ואנשי מעשה, והיה פותח פיו בחכמה ומחדש חידושין נפלאים ברזין דאורייתא, ודרכו בקודש היה לדרוש בלילי שבתות על שיר השירים, וביום השבת קודש היה דורש על ההפטורה, ובסעודה שלישית על סדר הפרשה, והוא היה כותב בעצמו על הספר כל מה שחידש.

נביא שני פנינים ממה שמביא בשם רבו מלובלין זי"ע, עה"פ מדבר שקר תרחק, שע"י נתרחק מדביקות ה'. ועוד אמר בשם הרבי מלובלין, שבשעה שהרבי התפלל שיזכה לתשובה, היה מפרש דבריו ואומר: 'מתוך שמחה והרחבה ולא מדוחק' והוסיף הרבי לאמור, ששמח מאד על המתנה שניתן לו מן השמים, שיהא לו זה השכל וההארה, להתפלל כן בפירוש.

זכות הצדיקים יגן עלינו, א גוטע וואך, א פרייליכע וואך.

אחר הבדלה פרשת אמור תשפ"א לפ"ק

היום בלילה היארציט של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע. אחר הסתלקותו של הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע, נסע אליו אה"ק הרה"ק מווארקי זי"ע יחד עם ידידו הרה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע, כי חיפשו צדיק להסתופף בצילו, ואף שהתגורר באזור אחר לגמרי, ורחוק מאד מפולין, מ"מ היה צדיק מפורסם מאד. כשהגיעו אליו, שאל אותם אם הכירו את הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע שהיה בפולין, אמר לו הרבי מווארקי, הן, וזה שבא עמו הוא בנו, והוא עצמו תלמידו.

אזי סיפר להם, שאביו הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנאביל זי"ע היה תדיר מתגלה אליו אחר פטירתו ולומד אתו, ועתה היה תקופה שלא בא, וחשש שמא פגם ח"ו במעשיו, ורק כעבור תקופה שוב התגלה אביו אליו ואמר לו, שזה שלא התגלה לפניו בתקופה האחרונה, הוא מפני שהגיע למעלה צדיק אחד ושמו רבי דוד לעלובער, (דהיינו לאחר הסתלקותו) שלא היה אומר תורה בעולם הזה, וכשבא לעולם העליון כיבדוהו במתיבתא דרקיעא לומר תורה, ועל כן לא יכל לצאת באמצע דרשתו במשך כל הימים הללו, ורק עתה שסיים לדרוש, שוב יכול לבוא אליו.

ואכן נשאר מכתב מהרה"ק ר' מרדכי מטשערנאביל זי"ע אל הרה"ק מווארקי זי"ע, בעניין לסייע בהוצאות כספיות, אשר בו מזכיר הפעם הזאת שנפגשו יחדיו, כאשר בא לפניו לאחר הסתלקות ר' דוד לעלובער זי"ע.¹

---

¹ להלן נוסח המכתב: **כבוד ידיד ה' וידיד נפשי עוז, הרב החסיד המפורסם לשם ולתהילה בישראל, רב האי גאון, תפארת ישראל הדר הוא לכל חסידיו אשר נתקשרו לנפשו הקדושה. כבוד קדושת תפארתו הרב מו"ה יצחק נ"י ישא ברכה מאת ה', חיים ושלוש בגוף ונפש קדוש.**

דבר ה' אמת בפי כי מאז ידעתיו והכרתיו מיום אשר דלג שור באהבת ה' לבוא בצל קורתני, לאקבולי פניי בשאלת חכם איזהו דברים העומדים ברומו של עולם העליון, אז רשמתי במוחי ולבי באהבה רבה, ועוד עודנה אהבתו תקועה בלבי בל תימוט עולם ועד, תמונת קומתו נגד עיניי. ושפתיו מרחשין לפניי, דברי פי חכם חן ושפתיים יישק.

בשער יששכר להרה"ק ממונקאטש מספר אודות הרה"ק ר' מרדכי מטשערנאביל זי"ע, שפעם נתנוהו במאסר ל"ע בפקודת שרי המלוכה, ולא יכלו אוהביו לפעול להוציאו מידם, אך זאת פעלו שעב"פ יכניסו לו טלית ותפילין ומאכל ומשתה וכיוצא בו. וגם זאת דאגו לו, אשר היות ודרכו היה תמיד לחלק צדקה לעניי עירו לצרכי שבת קודש, אזי באו העניים סמוך לבית המאסר ודרך חלון הקטן שהיה שם היה ממשיך במצוות נתינת צדקה.

פעם באת אשה אחת לחלון, ורצה הרה"ק להניח בעדה נדבתו על החלון, אך אמרה כי אינה צריכה למעות, אלא באה רק לשאול שאלה, והיא שאמרו חז"ל (בבא קמא נ. א) מעשה בבתו של נחוניא חופר שיחין שנפלה לבור, והודיעו לרבי חנינא בן דוסא, ואמר דבר שאותו צדיק מצטער בו, לחפור בורות לעולי רגלים יכשל בו זרעו? ועלתה בתו מן הבור בדרך נס. והנה אביכם המאור עינים זי"ע עסק בפדיון שבויים, וא"כ איך יכשל בו זרעו, ונתפסתם לשביה בבית הסוהר. והשיב לה, שגם הוא אינו יודע ואף בעיניו יפלא. השיבה לו, על כן הנני מברככם שתצאו מיד לחפשי מהשביה, ואכן מיד בא שר בית הסוהר וצוה לו שמשוחרר וילך לביתו. וגילו לו מן השמים, כי זו היתה רחל אמנו שעוררה רחמי שמים, ובברכתה הועילה מיד לחירותו, ע"כ.

עתה עת לעשות לה' ולבקש ממרחק את שאהבה נפשי אוהב דבר... **לעזרני כהיום בעזר רב להושיע, על ההצטרפות ההכרחיים אשר חנני ה' כאשר יספר המוכיז, ומבואר במכתב הכלל.**

אנא ידיד ה' וידיד נפשי ולבבי כי ההכרח לא יגונה, ולא ישובח. עוד זאת כבוד אלוקים הסתר דבר, את אשר כמוס עמדי תרתי לטיבותא. להיות עזרתו מצויה כעת מתושבי קהילתכם. והחכם עיניו בראשו, ומרחוק יראנו מטובו וחסדו עד המקום שידו מגעת, ודבר קדשו יהיה נשמעין לטובתי, ולבעבור כי ידעתי כי דבריו יעשו פרי שורש וכו'.

אקצר ואומר שלום לכל נפשות ישראל המסתופפים בצלו, כמו כן זורח אורו לשורש נשמתו להאיר להם באור פני מלך חיים. ואסיים ואומר שלום לו מאדון השלום. מנאי אוהב נפשו ידידו, דורש שלומו בלב ונפש חפצה, מעתיר בעדו כל הימים ולהתברך בשלום וברכה. **מרדכי בן לאאמו"ר הרב מ' נחום זצוקלה"ה** (אהל יוסף, אמשינאו, מהדורת תשע"ד עמ' כג)

ויש להסמיך לעובדא זו המשך דברי הגמ' (שם) אמר רבי אחא אף על פי כן מת בנו בצמא, שנאמר וסביביו נשערה מאד, מלמד שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביביו אפילו כחוט השערה. ולכאורה מה עם הטענה של רחב"ד דבר שנצטער וכו', וביאר בתוס' שזה לא ממש אותו דבר שנצטער בו, שכן רק נפילה לתוך בור הוא בכלל זה, ולא כל מים. אך בתוס' רי"ד (מובא בשיטמ"ק) מביא דבר נפלא, שדוקא בזכות זה שרבי חנינא בן דוסא השמיע את הסברא 'דבר שנצטער' וכו' לפני הקב"ה, זה פעל את הישועה, שכן דרכו של הקדוש ברוך הוא שמסכים לסברת הצדיקים שבדור, אך כשמת בנו בצמא, כבר נסתלק רבי חנינא, ועל כן לא היה צדיק שהשמיע את הזכות.

בגזע טשערנאביל היה ענין גדול לומר הרבה תהילים, כגון בשב"ק בבוקר נוהגים לומר כל ספר תהלים, וכן בעוד זמנים. פעם שאל הרה"ק מרוז'ין זי"ע להמגיד מטשערנאביל זי"ע למה מרבים אצלם באמירת תהילים, והלא איתא (שו"ע או"ח סי' א') טוב מעט תחנונים בכוונה, מהרבות בלא כוונה, אמר לו המגיד מטשערנאביל שע"י שאומרים הרבה תהילים, בוודאי שיש בזה גם מעט שהוא בכוונה, ואנו מפרשים המאמר טוב מעט בכוונה, שבא ע"י, מהרבות שלא בכוונה.

*

השבוע גם היארציית של בעל חוות דעת ונתיבות המשפט, הגה"ק רבי יעקב מליסא זי"ע, יש לו קשר מיוחד עם בית פשיסחא, מכיון שכמה מתלמידיו נהיו מתלמידיו הגדולים של הרה"ק הרבי ר' בונים מפשיסחא זי"ע, כגון ר' זושא פלאצקער מחבר הספר "תורת כהן" שאליו כתב הרר"ב את המכתב הידוע בענין ראש השנה, וכן ר' פייוויל גריצער שממנו יצאה השושלת של אלכסנדר.

להגה"ק בעל חוות דעת היו טענות עליהם, ששוב אינם עוסקים דיו בבירור הלכה והוראה ואין להם משרת רבנות כראוי להם, על כן שלח מכתב להרר"ב, ואז הורה

להם הרר"ב שיקחו משרת רבנות², ובעת שנהיה הרה"ק ר' זושא זצ"ל רב בפלאצק, כתב לו רבו מכתב הידוע לקראת ר"ה.

וכמו"כ חתנו של החוות דעת, הגה"ק ר' אלעזר פאלטוסקער בעל חידושי מהרא"ך שהיה מתלמידי חותנו החוות דעת, אף הוא הצטרף לעדת חסידי פשיסחא³. (דרך אגב בסוף ספרו יש קונטרס ענף עץ אבות ובו מספר כמה עובדות נפלאות, דברים שהוא עצמו היה עד להן, ובתוכם מהרה"ק מאפטא, כי הוא עצמו ביקר אצל כמה צדיקים).

החוות דעת כתב ספרים נפלאים בגאונותם, ובכל הארץ יצא קום, ומ"מ עשה גם ספר "דרך החיים" שמודפס בסידור תפילת כל פה, פסקי הלכות, וביחס לשאר ספריו זה נראה כפשוט יותר, אך הוא כותב בהקדמה שהוא אינו יודע אם כיוון בספריו אל האמת, ואם היתה כוונתו רצויה, ולכל הפחות יזכה את הרבים בפסקי הלכות נחוצות, שבוודאי יהיה בזה לתועלת הרבים, **רואים מכאן את ה'מלכותו ענוה' שהיה לו**, איך שאחר כל הספרים הנפלאים שלו, עדיין הרגיש בעצמו כאינו מכון אל האמת, ועדיין צריך לכתוב פסקי הלכות לזכות את הרבים.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, א גוטע וואך א פריילכע וואך.

---

² ראה **ברמתים צופים** בהערות למכתב הרבי ר' בונם לראש השנה: וענין היותו לרב היה בפקודת מו"ר הרר"ב ז"ל. שהוא וחבירו הרה"ג החסיד המפורסם מו"י שרגא פייביל ז"ל האבד"ק גרוצא וגומבין. למדו אצל הגאון מליסא ז"ל. והיו חריפים ושנונים מאוד. ואחר שנתקברו להרבי מלובלין פסקו מלימוד גמרא פשט תוספות ולמדו מדרש וזוהר. והגאון מליסא ז"ל כתב להם דברי תורה כפעם בפעם. והם לא השיבוהו, ונדע לו מזה עד שכתב מכתב לפרשיסחא בקובלנא עליהם. ובאותו העת ביקשו רב באלטונא ולא מצאו גם בחסידים. אז צעק מו"ר [הרר"ב] עליהם כי יראו בלימוד גמרא פשט תוספות ובהוראה. ואמר הלא היה נאה שתלמידי גזע הבעש"ט ימצאו מקום באשכנז לפרוץ פרץ. עד שהוכרח לקבל עליו רבנות הנ"ל שלא לרצונו.

³ הערת המערכת: יש להוסיף גם את **הבית יעקב אב"ד אלכסנדר**, אשר כותב בהקדמה לספרו: ומה טוב חלקי ומה נעים גורלי, אשר שם חלקי מיושבי בית המדרש, ובחסדו הגדול אשר גבר עלי, הביאני להיות **מתלמידי מורי הרב הגאון הגדול רשכב"ה קש"ת מו"ה יעקב זצללה"ה האבד"ק ליסא**, ושמשתי ולמדתי אצלו שנים רבות, ושאתי ממעיני הישועה מעייני חכמתו, והשי"ת נתן חני בעיניו, ולמד עמי לבדי בלילה, מלבד השעורים כסדרן אשר היה למד עם כל בחירי חמד בני הישיבה, **ואח"כ זכיתי ונכנסתי לפני ולפנים ולהתאבק בעפר רגלי חכמים ונבונים צדיקי וחסידי עליונין**.

בית המדרש
אמשינאוו

בנישואות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קול צהלה ורנה שפתינו אז תרננה

רוך שיר ושבה תבענה שפתותינו
ברכות לרוב בעלז נפשותינו
הנה מה טוב ומה נעים לברך במקהלות
קדם פני שלשלת הזהב מגזע אבות
ובהדרת הכבוד נביע ברכותינו
לכבוד

**כ"ק אדמו"ר שליט"א
מאמשינאוו – בית שמש**

לרגל שמחת הבר מצוה לבנו יקירו, פרי צדיק עץ חיים

כמר **משה נתן נטע** שיחי

יהא רעווא מן קדם אבונא דבשמיא
שיגדל הנער ויתעבד לאילנא רברביא
בכל יום יהיו בעיניו כחדשים
לתפארת בית אבות, אראלים ותרשישים
להמשיך השושלת, בעוז ובתעצומות
וברוב הצלחה, יעלה מעלות רמות

ובשפע מצוות תפילין יתמשך עלי להיות לי חיים ארוכים ושפע קודש

רד"ו חזון איש 76 בני ברק ת"ד